

KRISZTUS
SZENT TITKAI

SZALÉZI MŰVEK, RÁKOSPALOTA

Lelkiélet kis könyvei.

Avancinus M.

8. **A gyermek Jézus**

Elmélkedések Advent első vasárnapjától
hetvenedvasárnapig.

Ára 1 pengő.

Avancinus M.

9. **A szenvedő Jézus**

Elmélkedések hetvenedvasárnaptól húsvétig

Ára 1 pengő.

Avancinus M.

10. **A megdicsőült Jézus**

Elmélkedések húsvétól pünkösd után 4
vasárnapig.

Ára 1 P.

11. Avancinus M.

A tanító és csodatevő Jézus I.

Elmélkedések pünkösd után 4. vasárnaptól
13. vasárnapig

Ára 1 P

KRISZTUS SZENT TITKAI

LELKIÉLET KIS KÖNYVEI.

XVII.

Krisztus szent titkai

SZALÉZI MŰVEK,
RÁKOSPALOTA.

KRISZTUS

SZENT TITKAI

SZALÉZI MŰVEK,
RÁKOSPALOTA.

**Nihil obstat. Carolus Szitkey S. S. dioecesanus.
Nr. 569—1936. Imprimatur. Vacia, die 4-a Feb-
ruarii 1936 † Stephanus Episcopus Vaciensis.**

Don Bosco Nyomda, Rákospalota.

A lelkek világán ma új misztikus áramlat vonul végig. Újra szeretik és olvassák a lelkiélet mélységeit feltáró könyveket. De hogy a szubjektív vélemények téves utakon ne ragadjanak, segítségükre van az Egyház objektív-misztikája, a szent misztérium, melyet a liturgia tár elénk. A liturgia lelkét az érti meg, aki mint misztériumot megismeri és átéli. Krisztus misztériuma jelenül meg ugyanis a liturgiában. Münch Maurus O. S. B. könyve ezeket tárja elénk. Az ő nyomán adjuk mi is. A liturgia szavaihoz alig fűzünk magyarázatot. A mi szavunk helyett álljanak a litur-

gia szavai. Engedjük, hogy őserejükkel átzuhogjanak lelkünkön. Csak a Lélek visszhangjára ügyeljünk, mely a lelkünkben kél. Ily módon inkább megérezzük, mit jelentenek a liturgia misztériumai. És ez a megérzés közelebb vihet a liturgia lelkének megértéséhez sok tudós értekezés okoskodásánál. Quod faxit Deus.

Budapest, 1935 Nagy Szent Teréz ünnepén.

BEVEZETÉS

Prologus

Ime a világtörténelem nagy drámájának a nyitánya: a fölséges „divina commedia“ megindulása.

Kezdetben teremtette Isten
a földet és az eget.

(Gen. 1, 1.)

És teremtett Isten embert
a saját hasonlatosságára:
Isten képére teremtette őt.
És férfinak és nőnek teremtette őket.

(Gen. 1, 27.)

*

De a kígyó rosszabb volt
a föld összes állatjánál,
melyet teremtett az Úr, az Isten.

(Gen. 3, 1.)

*

És vett az asszony
a gyümölcsből és evett belőle:

És adott férjének és az is evett belőle
(Gen. 3, 6.)

*

És megnyílt mindkettőjük szeme.
(Gen. 3, 7.)

*

Átkozott az ember, átkozott a föld,
Az egészemberi nem: átkozott tömeg.
(Szent Ágoston : Enchiridion 26.)

Súlyos szavak. A maguk csiszolatlan egyszerűségükben úgy zuhognak a lélekre, hogy megáll a szívünk verése. Mily hatalmas az Úr! A Teremtő! A csillagvilág alkotója! A föld benépesítője! Az ember fejére a teremtés koronáját tevő Atya!

És milyen gyenge is a földi világ ura. Nem bír a kísértéssel. Elesik a nő, és elejti a férfit. Micsoda esés! Lucifer zuhanása óta nem volt ily bukás. Hová helyezte az Isten és hová juttatta saját magát. Az Úr a maga képére alkotta, és most az Isten-arcot elhomályosítja az ördög

arcvonása. Az élet ígérete helyébe lépett a halál valósága.

És megnyílt a szemük! És láttak! És jaj szörnyű ez a látás! A multba nézve azt látják, ahonnan kiestek. A jövőbe tekintve jeges borzalommal fagyaszt le minden csirázó reménybimbót a valóság: *massa damnationis!* Átkozott tömeg!

A világtörténelem és a való emberi élet igaz megismerésére vezetnek ezek a szavak.

A KEGYELEM TITKA

Mysterium gratiae

Alig, hogy megtörtént a bűn; —
alig, hogy elhangzott az ítélet, az
Isten atyai szeme előre látta már a
nyomort, melyben sínylődni fog
Ádám minden sarjadéka, — Káint
től kezdve egészen az utolsó ítéle-
napján születendő legutolsó újszü-
löttig. És meghallotta az emberiség
felkiáltását. Az ószövetség síró fel-
jajdulását. És az újszövetségben az
Egyház ádventi és nagyböjti alázatos
fohászat.

És imígyen kiált az emberiség:

„Ne feledd el, hogy bár esendők,
De azért a te alkotásod vagyunk:
Nevednek dicséretetét azért
Ne engedd át, kérünk, másnak.”

(Matutinum himnusza a böjtbén.)

És szól az Úr a kígyóhoz:

„Ellenkezést vetek közéd és az asz-
szony közé,

A te ivadékod és az ő ivadéka közé:
Ő fejedet fogja majd összetörni,
És te sarka után leselkedel majd.”

(Gen. 3, 15.)

És imádkoznak az igazak:

Harmatozzatok eget felülről és a
felhők adják az Igazat!

Nyíljék meg a föld és sarjadjon ki
belőle az Üdvözítő.”

(Iz. 45, 8. — Ádvent 4. vas. introitusa.)

AZ IGE MISZTÉRIUMA

Mysterium verbi

És eljött az örök Ige megtestesülésének pillanata. Gábrriel, az Isten követe, elhozta a Boldogságos Szűznek Isten ajándékát az egész világ számára. A Mindenható akarata szerint az anyai méltóság elfogadásában vagy visszautasításában szabadon dönthetett. Az egész világmindenség figyelme e percben a názáreti házra és a benne imádkozó szűzre irányult. És mintha remegne a felelettől, minden felől ezt suttogja: „Fogadd méhedbe az Igét, az örök Logost, Szűz hajadon Mária.” Add meg nekünk az üdvösséget.

Ezzel a kéréssel fordul az Egyház ma is a Szűzhöz, mikor a liturgia misztériuma az év forgásával az Ige megtestesülésének örök titkát üli meg.

Köszöntjük mi is az angyallal:
Üdvözlégy Mária! Malaszttal teljes!
Az Úr van teveled!

Áldott vagy te az asszonyok között!
És áldott a te méhednek gyümölcse!

(Lk. 1, 28. és 42.)

Fogadd az Igét, Szűz Mária, kit
az Úr küld neked angyalával. Mé-
hedbe fogansz és szülni fogsz Istent
és embert egyszerre.

(Adventi 1 vas. 4. responsorium.)

És Mária fogant a Szentlélektől.

A tiszta kebel hajléka

Isten temploma lett azonnal;

A férfit nem ismerő érintetlen

Az Igében fiat fogant.

(Karácsonyi laudes himnusza.)

A FOGOLY JEGYES VÁGYA

Desiderium sponsae captivae

Csodálatos fokozásban énekli Krisztus jegyese a vágy dalát. A liturgikus év egykoron a számkivetés fájdalmas emlékében csendült ki, a Babilon keserű vizei mellett töltött szolgaság sírása zokogott benne. Most advent első vasárnapján a Communió éneke hirdeti, hogy a föld már áldott és megadja gyümölcsét, hogy a Megváltó már Mária tiszta anyaságában elrejtve lakozik. Mária, a hajnal ragyogó pirkadása, már magában rejti a Királyt, az Igazság napját. Most már ennek a Napnak teljes felragyogásáért imádkozik az Egyház. Gyengéd finomsággal nyilatkozik ez meg a nap folyamán, mikor napi munkáját a jövő Jegyese után való vágy szövi át. A nap első, harmadik és hatodik órájában, a breviárium prima, tertia, sexta órájában még a munka, a vándorlás, a harc gondolata az uralkodó. Más,

amikor este beálltával a nona órájában zengi Isten-dicséretét az Egyház. Érti szinte már, hogy közel van Jegyese. Ezt a bizalmat kell kiéreznünk azokból a csodálatosan szép antifonákból is, melyek a várakozás utolsó napjainak szívét tárják elénk. „Felragyogott feletted, Jeruzsálem, [az Úr És az ő dicsősége látható lett benned. Közel van már az Úr.”

(Ádvent nonájában versiculus.)

És a Jegyes énekel:

Jöjj el, Uram, és ne késsél!

Ó, Bölcsesség!

Ó, Adonai!

Ó, Jessze gyökere!

Ó, Dávid kulcsa!

Ó, Napkelet, ragyogó fény!

Ó Emmanuel! Velünk levő Isten!

Királyunk és Törvényhozónk:

a népek vártja, Világ Megváltója.

Jöjj, hogy megszabadíts minket!

(A hét ó-antifonából.)

MEGJELENT ISTEN KEGYELME

Apparuit gratia Dei

Leszállt a titokkal teljes éjtszaka. Csendben, ünnepélyesen. Ellentétekkel teli éjtszaka; de minden ellentétnek egy nagy harmoniában kell összecsendülnie: Krisztusban. Ő az isteni Ige, megjelenik ennek a világosságjárta éjtszakának várakozó csendjében. Megjelentek a Megváltás; és az Egyház Jegyes lesz és új életet nyer királyában és völegényében, Krisztusban. Vele együtt születik újjá az Atya öléből. Nem ezt a csodálatosan finom gondolatot akarja-e a liturgia a szent éjtszaka misztériumában élménnyé alakítani? Az Introitusban az újszülött Isten-ember szól örök születéséről az Atyából, és amikor a Communióban az Atya szól az ő Krisztusához, miután ez éppen egyesült az Egyházzal az áldozat megülésében és a szentáldozásban, akkor nemcsak Krisztus az,

akire állnak ezek a szavak, hanem az ő jegyesére is, az Egyházra, az ő misztikus testére. Így erősíti meg maga az Atya az Egyház újjászületését is és a szolgaság végét.

Emeljétek fel fejeteket!

Ime közelget a ti megváltástok.

(Ádvent 1. vas. evangélium.)

Míg mély csönd borult mindenre s az éjjel sietős útja közepén tartott, eljött a te mindenható Igéd, Uram, az égből, királyi székedből. Alleluja! Alleluja! Alleluja!

(Introitus karácsony nyolcadából.)

Vígasztalódj! Vígasztalódj!

Én népem!

És a nép, mely sötétségben járt, nagy világosságot lát; — és a halál árnyékában lakók számára fény ragyogott fel.

(Karácsonyi matutinum lectiója.)

Mert gyermek született nekünk,

És Fiú adatott nekünk.

Vállain fejedelmi méltóság nyugszik.

És e neveken szólítják őt:
Csodálatos! Tanácsadó!
Isten! Erősség!
Jövő századok Atyja! Béke fejedelme!
(Karácsonyi matutinum 1 lectiója.)

Kelj fel! Kelj fel!
Öltsd magadra erősségedet, Sion,
Rázd le magadról a port, Jeruzsálem,
És foglald el hegyedet a trónon!
Dobd le nyakadról igádat,
Sion fogoly leánya!
(Karácsonyi matutinum 4 lectiója.)

* * *

Kezdetben volt az Ige,
És az Ige Istennél volt,
És Isten volt az Ige.

Ez volt kezdetben az Istennél.
Mindenek ő általa lettek:
És nála nélkül semmi sem
lett, ami lett.
Őbenne élet volt
És az élet volt az emberek
világossága :

És a világosság a sötétségben
világít:

De a sötétség azt föl nem fogta.
Mindazoknak azonban, akik
befogadták

Hatalmat adott, hogy Isten
gyermekeivé legyenek,
Azoknak, kik Istentől születnek.

(Karácsonyi 3. mise evangéliuma.)

Adjunk tehát hálát az Atya Istennek az ő Fia által a Szentlélekben: azért a nagy szeretetért, mellyel minket szeretett és megkönyörült rajtunk, — és azért, hogy mikor a bűnök miatt holtak voltunk, Krisztusban vele együtt új életre keltett minket, hogy Benne új teremtés, új képmás alkotás legyünk.
(Szt. Leó beszédje, a karácsonyi matutinum 8 lect.)

Krisztus szava:

Szólt hozzám az Úr:
Fiam vagy te,
A mai napon nemzettelek téged.

(Az éjféli mise introitusa.)

*Az Egyház hallja Krisztussal az Atya
ajkáról:*

A szentek fényes seregében
a hajnal csillag előtt.

A méhből nemzettelek téged.

(Az éjféλι mise communiója.)

ÉS AZ IGE TESTTÉ LÖN,
ÉS MIKÖZTÜNK LAKOZÉK.

És láttuk az ő dicsőségét.
Mint az Atya Egyszülöttének
dicsőségét,
Tele malasztal és igazsággal.

(A karácsonyi 3. mise evangéliuma.)

A föld határai mind látják Istenünknek
szabadítását.

Alleluja! Alleluja!

(A 3. mise communiója.)

Engedd, kérünk, mindenható Is-
ten, hogy miként a világnak ma szü-
letett Megváltója a mi Istenben való
újjászületésünk szerzője, hasonló-
képen ugyan ő legyen halhatatlan-
ságunknak osztogatója is.

(A 3. mise postcommuniója.)

A BÁRÁNY MENYEGZŐJE

Nuptiae agni

Karácsony titkát, csodálatos gazdagságát kifejtve ünnepli az Egyház. Az első főünnep, a Karácsony napja, az Úrnak eljövetele testben és jegyesének, az Egyháznak az újraszületése. Az idők teljessége most jött el; de maga ez a teljesség is mindig fokozódó harmóniát rejt magában. Krisztus megjelent, de még, mint gyermek; és így az Egyház is még befejezetlen Krisztussal való egyesülésében. Csak a második főünnepen, Vízkeresztkor, mikor az idők teljessége eljött és Krisztus az ő földi létében a teljes korúságot elérte, nyilvánítja ki magát, mint a Királyok Királyát és üli meg menyegzőjét Jegyesével.

Elmélkedjük át figyelmesen Vízkereszt vigiliájának a szentleckéjét. Abban benne van ez a gondolat, hogy Krisztus Karácsonykor egy gyermek misztériumos elrejtözésé-

ben jelent meg, s hogy amikor az idő betelik, megtartja bevonulását a világba, mint Király. És ami itt kis idő alatt lejátszódik, az bizonyos módon előképe Krisztus kettős eljövételének, az elsőnek a Megtestesülésben és a Paruziában eljövendő második eljövételének. Egykor Betlehemben kezdődött elrejtett élete, mint a lenézett názáreti ács fiának az élete és mint Krisztus emberségében elrejtett megváltói tény kezdete. És majd a végső napon, mikor Krisztus szenvedése a világért misztikus testének utolsó tagjában is befejeződik, eljön az ő nagy megjelenése, mint Király és az Egyházzal való menyegzőjének teljes királyi fénye is akkor ragyog fel.

De amint már a karácsonyi misztérium is Krisztusnak és az Egyháznak teljes jegyesi egyesülését eszközli, az Epifánia tehát csak ennek ragyogását jelenteti meg kifelé, úgy a világi paruzia is nem visz be tu-

lajdonképpen semmi új mozzanatot Krisztus misztériumába, — mint-ha a menyegző csak akkor zárulna be, — hanem ami Krisztus földi vándorlásainak első napjától tény volt, az ő menyegzője az Egyházzal, kifelé akkor lesz teljesen nyilvánvaló. Ezt a nyilvánulást, mely Völegényének végső paruziájának fényében fog ragyogni, éli át most előre az Egyház Epifánia megünneplésével, amennyire ez számára lehetséges, amíg a testben van.

Míg az örökös kisfiú,
semmiben sem különbözik a szolgától,
bár mindenek ura :
hanem gyámok és Gondviselők
alatt van
az Atyjától előre meghatározott időig.

De midőn elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldé Fiát, ki asszonyból lett, ki a törvény alattvalója lett, hogy azokat, kik a törvény alatt voltak, megváltsa:

Hogy a fogadott fiúságot vissza-
nyerjük.

(Vízkereszt vigiliai miséjének
szentleckéje.)

*
* * *

Ime megjött a Fejedelem, az Úr :
Királyság, hatalom és uralkodás éke-
sítik őt.

(Epifánia introitusa.)

Kelj föl, világosulj meg Jeruzsálem,
mert eljött a te világosságod,
és az Úr dicsősége fölötted föltá-
madott.

És a népek a te világosságodban
járnak,

és a Királyok a neked támadt fényben.
Emeld fel köröskörül szemeidet és
lássad :

mindezek egybegyülnek és hozzád
jönnek :

a te fiaid messzünnen jönnek,
és leányaid minden oldalról indulnak.

(Epifánia szentleckéje.)

Ma mennyei Jegyesével egyesült az
Egyház,

Mert Jordánban az Úr Krisztus minden bűnét lemosta;
Bölcsek jönnek menyegzőre, ajándékot hozva,
S a vendégek vígan élnek a vízből lett borral.
Alleluja.

(Epifánia antifonája a Benedictushoz.)

János :

Mit használ neked a keresztség?

Krisztus :

Jegyesem, kivel eljegyeztél engem,
vár arra, hogy a folyóba szállva megkeresztelkedjem,
hogy őt megszenteljem.

János :

A vizek láttak téged, és megijedtek szörnyen;
Láttak téged a vizek és izgalomba jöttek;
Az áradat habokat túrt és én szegény, gyöngé
Hogyan merjem teneked a keresztséget adni?

Krisztus :

Keresztségem megszenteli majd a
vizeket
Általam majd megkapják a Szent-
lélek tüzét ;
De ha most a keresztséget meg nem
kapom én,
Halhatatlan gyermekeket sosem
szülnek ők.

(Sziriai Szent Efrém himnusza
Epifánia ünnepére.)

És leszállt a forrás teljességébe
A Szentlélek ereje ;
És az, kit magtalannak hívtak,
Sok gyermeknek anyja lesz.

(Nagyszombati keresztkút szentelésből.)

A MEGVÁLTÁS MISZTÉRIUMA

Mysterium redemptionis

A keresztség meghalás Krisztussal és feltámadás vele együtt; mielőtt azonban mások a keresztség vizében ezt a misztériumos folyamatot átélnék, Krisztusnak, a keresztség megalkotójának, magának kellett a halálban az életet kivívnia. Megkezdí tehát a Vőlegény a megváltás művét. És a Menyasszony vele járja a szenvedés nehéz útját a Golgotán át Húsvét éjtszakájának megdicsőüléséig.

Aki újra nem születik
Vízből és a Szentlélekből,
Nem mehet be Isten országába.

(Já. 3, 5.)

Vegyünk részt a türelemáltal Krisztus
szenvedésében,
Hogy országának is részesei lehessünk.

(Szent Benedek Regulája.)

* * *

Krisztus szerette az Egyházat
És magát adta érte :
Hogy azt megszentelje,
És megtisztítsa a víz fürdőjében az
Élet szavával.

Hogy magának dicsővé tegye az Egy-
házat,

Ne legyen rajta se ránc, se folt,
Vagy bármi ezekhez hasonló,
Hanem legyen szent és szennynélküli.
(Ef. 5, 25—27.)

Bizony, bizony mondom nektek :
„Ha a búzamag nem esik a földre
és ott meg nem hal, egyedül marad.
De ha meghal, gazdag termést hoz“.
(Já. 12, 24.)

* * *

Ime most van a kellő idő !
Most van az üdvösség napja.
(Nagybötj 1. vas. lecke.)

Mindnyájan futnak a versenypá-
lyán, de egy nyeri el a jutalmat.
Azok futnak, hogy hervatag koszo-

rút nyerjenek, mi pedig hervadhatatlant.

(Septuagesima leckéje.)

Krisztus a szűzek koszorúja !

(Szűzek officiumából Vespera himnusz.)

Kövessétek, mint kedvelt gyermekek,
az Isten példáját :

és éljetekszeretetben, amiképp Krisztus
is szeretett minket,
s odaadta magát nekünk, érettünk
áldozatui,

jóillatú áldozatul az Istennek.

(Nagyböjt 3. vas. szentlecke.)

Örvendj, Jeruzsálem !

Az a magasságbeli Jeruzsálem,
szabad, mely a mi anyánk.

Tehát testvérek, nem a szolgálónak
vagyunk a fiai, hanem a szabad
asszonynak :

amely szabadsággal Krisztus
szabadított meg minket.

(Nagyböjt 4. vas leckéje.)

Hat nappal Húsvét ünnepe előtt,

midőn az Úr Jeruzsálem városába
jött, gyermekek menének eléje és
kiáltván mondták :

Ő az, kinek el kellett jönnie népe
üdvözítésére

Ő a mi üdvösségünk és Izrael vált-
sága.

Mily nagy ő, hogy a trónok és ura-
ságok elébe mennek!

Ne félj Sion leánya :

Ime: Királyod jön hozzád szamar-
vemhén ülve, amint meg volt írva.

Üdvözlégy Király, világ Alkotója,
Ki eljöttél, hogy megválts minket.

(A pálmaszentelésből.)

Dicséret és tisztelet és öröm neked,
Krisztus, Király Megváltó,
Kinek jámbor hozsannát énekelnek
a gyermekek.

Izrael Királya és Dávid sarja te
vagy,

Áldott Királyunk, ki az Úr nevében
jöttél.

Téged az angyali kar dicsérve
magasztal az égben,

Svelük az ember, a halandó és minden teremtmény a földön.

A zsidó nép pálmával sietett te eléd:

Mi imádságot, fogadást és himnuszt hozunk íme neked.

Azok neked, a szenvedésre készülőnek adtak dicséretet:

Mi neked, az uralkodónak, zengjük íme énekünket.

Azok tetszettek neked: tessék a mi hódolatunk is:

Jóságos király, Kegyes király, kinél a jó mindig tetszésre talál.

Dicséret és tisztelet és öröm neked, Krisztus Király, Megváltó:

Kinek jámbor hozsannát énekelnek a gyermekek.

A HIT MISZTÉRIUMA

Mysterium fidei

Amit az Egyház tizenkét képviselője az Úr első szentmiséjén csak homályosan sejtthetett, azt éljük át mi ma, amikor az első misztériummal teljes este megjelenül: azaz a fejnek és tagjainak megistenítő egységét. És amint egykor János, úgy nyugszik most a Jegyes az Úr kebelén és az isteni szeretet mértéken felüli áradását issza mámoros örömmel:

Még egy kevés idő: és e világ
nem lát engem.

De ti láttok engem,
Mert én élek és ti is élni fogtok:
Azon a napon majd megtudjátok:

Hogy én Atyámban vagyok,
Ti pedig énbenem,
És én tibennetek.

(Já. 14, 19.)

Húsvét ünnepe előtt pedig tudván Jézus, hogy eljött az ő órája, midőn átmenjen e világból az Atyához,

mivel szerette övéit, kik e világban
valának,

mindvégig szerette őket.

(Já. 13, 1.)

És szenvedésének előestéjén, szent és tiszteletreméltó kezébe vette a kenyeret, fölemelte szemét az égre, hozzád, Isten, mindenható Atyjához, neked hálát adva megáldotta, megtörte és tanítványainak adta e szavakkal: Vegyétek és egyetek ebből mindnyájan :

MERT EZ AZ ÉN TESTEM.

Hasonló módon, miután megvacso-
ráltak, ezt a drága kelyhet is szent
és tiszteletreméltó kezébe vette ;
ugyacsak hálát adva neked, meg-
áldotta és tanítványainak adta e
szavakkal: Vegyétek és igyatok
ebből mindnyájan :

MERT EZ AZ ÉN VÉREM

kelyhe, az új és örök szövetségé :
— hit titok —, mely értetek és

sokakért kiontatik a bűnök bocsá-
natára.

Valahányszor ezt teszitek: az én
emlékezetemre tegyétek.

(A szentmise kánonjából.)

Ahol szeretet és jószág van, ott van
az Isten.

Egybegyűjtött minket Krisztus sze-
retete,

Ujjongjunk és örvendezzünk benne.
Bárcsak egyszer együttesen szen-
teiddel láthatnók

Megdicsőült arcodszínét Krisztusunk,
mi Istenünk.

Mérhetetlen s tiszta lesz az örömünk
mindörökkön-örökké. Amen.

(A lábmosás szertartásából.)

A KERESZT TITKA

Mysterium crucis

És miután himnuszt zengtek
kimentek az olajfák hegyére.

*
* * *

Királyi zászló jár elől!
Keresztfa titka tündököl.
(Szenvedés vesperájának himnusza.)

Testvérek: Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is megvolt. Aki midőn Isten alakjában volt, nem tartotta az Istennel való egységet oly dolognak, melyhez erőszakosan ragaszkodják. Hanem kiüresítette önmagát, felvette a szolga alakját, emberekhez hasonló lett és különben úgy jelent meg, mint ember.

Megalázta magát.

És engedelmes lett a halálig.
És pedig a halálig a kereszten.
Ezért Isten igen felmagasztalta őt:

És oly nevet adott neki, mely
minden név fölött van.

(Virágvasárnap szentleckéje.)

A menyasszony:

„Te megfogtad jobbomat:
És akaratom szerint vezetsz,
S aztán dicsőségre emelsz.

(Virágvasárnap graduáléja)

Ime a kereszt fája, melyen a világ
üdve függött.
Jertek imádjuk.

(Nagypénteki kereszt-hódolatra.)

És ő keresztjét hordozván, kiméne
a koponya-helyre, mely héberül
Golgotának mondatik, ahol meg-
feszíték őt és vele másik kettőt,
középen meg Jézust.

(A nagypénteki passióból.)

„Menjünk tehát hozzá a vá-
roson kívül. Szégyenét hor-
dozzuk vele együtt . . . Általa
adjuk át mindenkor Istennek
a dicséret áldozatát.”

(Szt. Eucharis miséjének leckéje.)

Keresztedet imádjuk, Uram :
És szentséges feltámadásodat
Dicsérjük és áldjuk.
Mert íme : fa által jött
Az öröm egész világra.

(Nagypénteki kereszthódolat.)

Tekints, kérünk, Urunk,
erre a te családotra,
melyért a mi Urunk Jézus Krisztus
nem vonakodott magát bűnösök
kezébe adni és elvállalni a ke-
reszt kínjait.

(A szent triduum horáiból).

A HÚSVÉTI MISZTÉRIUMOK

Mysteria paschalia.

Három nagy titok van Húsvét misztériumában. Három részlet-misztériumban éli át az Egyház Völegényének feltámadását gyermekeiben és vezeti gyermekeit a teljes korúságra Krisztusban. Ez a három húsvéti misztérium: a keresztség, az Eucharisztia és a bérmálás pecsétje.

A keresztség

adja az új életet,

az Eucharisztia

fenntartja és egyre nagyobb kifejlődésre segíti;

a bérmálás

megadja végül a lelki férfiuvá válást.

Az ifjú keresztényt elsegíti a teljes korúságra Krisztusban, mégpedig, úgy, hogy erőt ad neki a hit megvallására, ha

kell, a vértanúhalálra is, Krisztusért,
s a királyi papságban részesíti,
hogy az Életet másokkal közöljék.

Ha a mag meghal
Gazdag termést fog hozni,

(Jn. 12, 24.)

A böjt negyedik szerdáján ennek
a gazdag termésnek új csoportját, a
keresztségre most készülő hittanu-
lókat a népek apostola köré össze-
gyűjti scrutiniumra és ezt mondja
nekik a próféta szavával:

Majd megmutatom szentségemet
köztetek,

És összegyűjtelek minden országból.

És tiszta vizet hintek reátok

És megtisztultok minden szennye-
tektől:

És új szívet adok nektek

És új Lelket adok belétek.

(Ezekiel, 36, 23-26. —
Introitus a misében.)

A FORRÁSHOZ

Ad fontes

(Az első húsvéti misztérium.)

A böjt negyedik hetének szombatján az introitus ezekkel a szavakkal hívja össze a megkeresztelendőket Szent Miklós bazilikájába, (eredetileg Szent Lőrinchez, a hittanulók védőjéhez.)

Ti szomjazók, jöjjetek a vizekhez ;
És kiknek nincs pénzetek :
Jöjjetek és igyatok örömmel.

(Izaiás 55, 1.)

Nagyszombaton a keresztkút mellett boldog örömmel énekel :

Ujjongjon örömmel az angyalok
mennyei kara,
újjongjanak az isteni titkok ;
És e nagy királynak győzelmére
zengjenek a diadali kürtök.
Örvendezzék anyánk is: az Egyház
ily nagy fény ragyogásával díszesen.

És a népek hangos kiáltásától visszhangozzanak a szent csarnokok. Ez az az éjtszaka, mely ma az egész világon mindenkit, aki Krisztusban hisz

a világ bűnétől és a bűnösök sötétségétől elválasztja, nekik a kegyelmet visszaadja, és őket újra szentté teszi!

Ó boldog vagy bűn, mert ilyen és ekkora Megváltóra lettél méltó.

Ó valóban boldog éjtszaka, mert egyedül tudtad az időt és az órát, melyen Krisztus a sírból feltámadott.

(Az „Exultet“-ből.)

Tekints, Uram, Egyházadra és sokasítsd meg benne a te újjászületésedet, te, ki országodat kegyelmed kiáradó hatalmával megörvendezteted és a népek megújítására a keresztkutat a földkerekségén megnyitod; hogy Felségednek parancsára Egyszülötted kegyelmét vegye a Szentlélektől.

A Szentlélek pedig termékenyítse

meg isteni erejének titokkal teljes elegyítése által ezt az emberek újjászületésére szánt vizet, hogy szentségben fogantatva az isteni forrásnak szeplőtelen méhéből új teremtménynek újjászületve mennyei nemzetség származzék :

és mind akik test szerint nemre és korra különböznek,
anyaként szülje a kegyelem egy gyermekségre.

(A keresztkút megszentelésből.)

*

Mindenség Ura és Királya, világ Teremtője, te minden teremtménynek egyszülött Fiadnak, Jézus Krisztusnak emberrélevésével üdvösséget adtál, te megváltottad alkotásodat a te kimondhatatlan Igéd által: tekints le most az égből és nézz le erre a vízre és töltsd el azt Szentlelkeddel. Kimondhatatlan Igéd költözzék belé és alakítsa át erejét-hatását és kegyelmeddel telítse azt meg termő erővel, hogy a most megvalósuló

misztérium ne maradjon hatás nélkül azok számára, akik újjászületnek, hanem árassza el mindazokat, akik e vízben elmerülnek, isteni kegyelemmel.

Te az emberek szeretője, te Jótévő, kegyelmezz teremtményednek és mentsd meg jobbod alkotását; alakítsd az újjászületőket, valamennyit, a te isteni és kifejezhetetlen alakod szerint, hogy átalakítva és újjászületve üdvözülhessenek és méltók legyenek a te országodra. És amiként egyszülött Igéd a Jordán vizébe szállva azt megszentelte, úgy szálljon le most is ebbe a vízbe és tegye azt szentté és lelkivé, hogy a megkereszteltek ne a hús és vér emberei legyenek, hanem váljanak lelkiekké és így imádhassanak téged, mint teremtetlen Atyát Jézus Krisztus által a Szentlélekben, aki által legyen neked dicsőség és hatalom, most és mindörökön örökké. Amen.

(Imádság a keresztvíz szentelésére
thmuisi Serapion Euchologiumából)

A keresztkút szentelésénél háromszor egyre mélyebben megmeríti a pap a húsvéti gyertyát, Krisztus jelképét a keresztkút vizében és egyre magasabban énekli:

Szálljon a kút teljességébe
A Szentlélek ereje.

Azután háromszor ψ alakban a vízre lehel és mondja:

És a víznek egész lényegét
Tegye termékenyé az újjászü-
letés erejével.

A húsvéti gyertya megmerítése jelképes cselekedet, mutatja és megvalósítja a keresztvíznek (illetve az Egyháznak) az isteni erővel való megtermékenyítését. A gyertya egyúttal egy őskeresztény szimbólum és a legfinomabban kifejezésre juttatja a húsvéti fény jelentését.

A ψ betű, amelyet a pap a vízre lehel, görög „psziché” „lélek” szónak a kezdő betűje és jelképezi, hogy most Krisztus lelke a vizet mintegy

meglelkesíti és így az Egyházban megvan a képesség, hogy eme lelki egyesülés útján Krisztussal új gyermekeket szüljön. A húsvéti gyertyát keresztalakban felírt két görög szóval szokták díszíteni. Ez a két szó:

FÓSZ és ZÓÉ

együttal keresztény szimbolum is és nagyon szépen kifejezi a húsvéti fény, világosság ragyogását, mert ez a két görög szó annyit jelent: „Világosság,” „Élet.” Ezután következik a szent krizmának a keresztvízbe való öntése. A krizma, mint a Szentlélek hordozója, mintegy a magot ábrázolja, amelynek ereje által egykor Krisztus született, az Istenember maga, most pedig új keresztények, Istennek új gyermekei születnek.

Az egész szertartás megértéséhez fontos tudnunk, hogy a Szentléleknek erején itt nem az isteni személyt, azaz magát a Szentlelket kell értenünk, hanem inkább annak szoros kapcsolatát a Logoshoz, az Igéhez, akitől épúgy származott, mint az

Atyától; tehát itt inkább magának a Logosnak szellemi erejét jelenti. (V. ö. Dölger fejtegetését: Der heilige Fisch I. 106 lap.)

*

A Szentlélek leszállott az égből
ebbe a folyamba,
És mennyei forrással egyesül a szentelt vízzel,
Istent fogadja a hullám; és a jóságos vízből anya lesz,
Az örök magból származó nemzedéket hoz elő.

(Nólai Szent Paulinus: Ep. 32, 5.)

„Én téged megkeresztellek az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek nevében.”

*

„Fogadd el ezt a fehér öltönyt
És vidd el azt mocsoktalanul a mi Urunk Jézus Krisztus ítélőszéke elé,
Hogy örök életed legyen.”

*

„Fogadd el ezt az égő gyertyát

És sértés nélkül őrizd meg
keresztségedet:
Tartsd meg Isten parancsait,
Hogy midőn mikor majd menyeg-
zőre jő az Úr, elébe siethess
Az örök életre a mennyei udvarban."

(A keresztség imádságaiból.)

*

Most mindnyájan Isten fiai vagy-
tok a hit által Krisztus Jézusban.
Mert mindnyájan, kik Krisztusra
megkeresztelkedtetek, Krisztust öl-
töttétek magatokra. Nincs többé
zsidó, sem görög, sem szabad, nincs
férfi, sem nő:

Mert ti mindnyájan egyek vagytok
Krisztusban.

(Gal. 3, 26—28.)

AZ ÉLET KENYERE

Panis Vitae.

(A második húsvéti misztérium)

Most a megkeresztelt Krisztus misztikus testének tagjává lett; most már odajárulhat az Eucharisztia misztériumához. Liliomfehér ruhájukban vonul az „agni novelli”: az „új báránykák” serege az Úr lakomájához, ahogy az őskeresztény Egyház oly mély értelműen nevezte őket, hogy ezzel Krisztus, a jó Pásztor, őrizze meg bennünk az újonnan szerzett életet. Most új világosságot és mélyebb értelmet nyer a két szó: amikor látjuk, hogy mennyire egymásra tartozik. „Őrizd meg keresztiségedet!” és „A mi Urunk Jézus Krisztus teste őrizze meg lelkedet az örök életre. Amen.”

*

Mint most született gyermekek,
Alleluja,

Lelkiekké válva hamisítatlan tej
után vágyódjatok, Alleluja!

(I. Péter 2, 2. Fehérvasárnap introitusa.)

*

A gondos Bárány lakomájához
Fehér ruhában ragyogva
A vörös tengeren átjutva
Énekeljünk a vezérnek: Krisztusnak.
Szentséges testét:
A kereszt oltárán feláldozottat,
Vérétől pirossá válottat
Együk és éljünk Istenben.

(Húsvéti idő vecsernyei himnuszából.)

*

A mi Urunk Jézus Krisztus teste
Őrizze meg lelkedet az örök életre.
Amen.

*

Mézet és tejet vettem az ő ajkáról,
És az ő vére ékesítette orcámat.
Megmutatta nekem
összehasonlíthatatlan kincseit,
Nekem ígérte, mikor magát ígérte
nekem.

Már teste az én testemmel egyesült,
És az ő vére ékesítette orcámat.

(Szent Ágnes officiumának 6. responsoriuma.)

Ezeknek a szavaknak igazi szépségét akkor élvezzük, ha ismerjük az ősegyház szokását, amelyről jeruzsálemi Szent Cyrill szól az ő mystagógikus katekizmusában. Azt írja ebben (5. katekézis 5. vers):

„Krisztus testének vétele után járulj a vérnek a kelyhéhez is, de ne úgy (kinyujtott kézzel), mint a kenyér fogadására. Hajolj meg mélyen imádásul és tiszteletül mondd az Amen-t és vedd, hogy megszenteljen téged, Krisztus vérét! És amíg ajkad nedves. érintsd meg újjaddal és (a szent vér harmatával) szenteld meg szemeidet, homlokodat és a többi érzékedet... A békesség Istene szenteljen meg benneteket egészen és teljesen! És testetek és lelketek és szívetek maradjon tökéletes a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételéig.” — Hasonló szokásra céloz Alexandriai Kelemen, amikor a

keresztényeknek „Logossal megkent szeméről” beszél.

(Paed. 2, 12.)

*

Most már tudjuk, hogy az Úr valóban feltámadott. Alleluja!

*

Add meg kérünk, mindenható Isten, hogy megdicsőült orcád fénye tegyen ragyogóvá minket, amint ez a fény dicsőséges feltámadásod után Jegyessednek, az Egyháznak arcáról letörölte a könnyeket és a gyászt. Ki élsz és uralkodol az Atyaisten-nel a Szentlélekkel egyetemben mindörökkön örökké. Amen.

(Imádság a régi trieri liturgiából a húsvét éjtszakai körmenet alatt.)

TELJESKORÚSÁG KRISZTUSBAN

Plenitudo aetatis Christi

(A harmadik húsvéti misztérium)

Krisztus visszatért a mennybe az Atyához. Előrement, hogy Jegyesének lakást készítsen, amelybe a paruzia napján bevonulhasson. Hűségének zálogául elküldötte övéinek a Szentlelket, hog az vigasztalja, erősítse, teljessé tegye és a Jegyes eljövetele napján a világon és a poklon győzedelmesen elébe vezesse,

*

Kijöttem az Atyától és e világra jöttem,
Ismét elhagyom e világot és az Atyához megyek.

(Já. 16, 28. Húsvét után 5. vas. evangéliumából.)

*

Az Úr Jézus, miután szólott nekik,

fölvéttetik a mennybe és ül az Istennek
jobbja felől.

(Márk, 16, 19. A mennybemenetel
miséjének evangéliumából.)

Galileai férfiak!

Miért néztek az égre? Alleluja!
Amint láttátok őt felszállni az égbe,
Úgy jön ismét vissza. Alleluja.

(Ap. csel. 1. A mennybemenetel
miséjének introitusa.)

*

Atyám, míg velük voltam, megőriz-
tem őket, kiket nekem adtál, Alleluja.
Most pedig hozzád megyek, de nem
kérem, hogy vedd ki őket is a
világból,

Hanem, hogy őrizd meg őket a go-
nosztól. Alleluja, Alleluja.

(Já. 17, 12. Húsvét után 6. vas.
communiója.)

Nem hagylak árván benneteket:
Elmegyek, de visszajövök hozzátok
És akkor örömmel telik meg szívetek.

Az a lélek, a Vigasztaló megtanít
titeket mindenre.

(Já. 14, 18; 28; 16. 13. Húsvét u.
6. vas. Alleluja verse.)

Jöjj el, Szentlélek Isten,
Töltsd be híveid szívét :
És szereteted lángját gyullaszd fel
bennük !

(Pünkösöd hetének Alleluja verséből.)

Mikor Pünkösöd ünnepe érkezett,
a tanítványok mindnyájan együtt
voltak ugyanazon a helyen. És hir-
telen az égből zúgás támadt, mint a
sebesen rohanó szél és betöltötte
az egész házat, ahol ültek :

És mindnyájan megteltek a Szent-
lélekkel

(Ap. csel. 2, 1 s köv. Pünkösöd
miséjének szentleckéjéből.)

Annak jeléül, hogy Isten fiai
vagytok
Elküldé Isten Fiának lelkét szí-
vetekbe,
És ő azt kiáltja :
Abba, — Atya.

Azért már többé nem szolgál,
hanem fiú ;
Ha pedig fiú, örökös is az Isten által.

(Gal. 4, 6. Epiphania vig.
leckéjéből.)

JÖJJ EL, URAM

Marana Tha

Az Egyháznak az Úr jövedele, a parusia után sóvárgó lelkülete tör ki ebben a szóban. És ez a szó fejezi ki legszebben a Pünkösöd utáni liturgia, főként az őszi liturgia igazi hangulatát. „Marana Tha” „Jön az Úr”, mondja Szent Pál a korintusiakhoz írt levelében (I. Kor. 16, 22); Veni Domine Jesu, imádkozza Szt. János apokaliptikus látományai végén (22, 20); Veni Domine, sóhajtja a Didache, a legrégebbi keresztény könyv (10, 6). Valóban az ősegyházban, főként keleten, nagyon gyakori imádság volt ez a szó. Ez vezette Krisztus hűségesek Jegyesét nemcsak a három százados üldözések alatt, hanem ma is varázsos erejű szó ez, mely az Egyháznak és az ő hű gyermekeinek erőt ad, hogy a világ minden támadását semmibe se véve emelt lélekkel járják a maga útját ahhoz, aki megígérte, hogy egykor el fog

jönni. És ő jön! Eljön az egyeshez a halál nagy parusiájában, eljön az egész Egyházhoz majd „ama napokban, amikor sokakban kihül a szeretet és a földi nyomorúság éjtszakája a legsötétebb lesz”.

*

Kívánok feloszlani és Krisztussal lenni.

(Phil 1. 23.)

Jöjj el, Uram és ne késlekedj.

(Ádvent 3. vas. 4. antifonája a Laudesben.)

*

Az éjtszaka közepén egyszerre csak kiáltás hallatszik:

„Íme jön a vőlegény!
Menjetek Krisztus, az Úr elébe”.

(A szűzek miséjének communiója.)

*

Krisztus mondja:

„Jöjj Krisztus jegyese vedd el a koronát,

az Úr számodra készítette öröktől fogva ;
az ő szerelméért véredet ontottad,
és most az angyalokkal a paradicsomba juthatsz“.

(Az 1. responsorium a vértanu szüzek ünnepén.)

„Jöjj el, jöjj el édesem,
Jöjj, ragyogjon ékesen
Szép fejed szép gyöngysora.

Liliommal álmodol
S álmaidra ráhajol
Szűz örömmek mámore.“

(Szent Skolasztika miséjének sequentiája a monasztikus misekönyvben.)

JERUZSÁLEM BOLDOG VÁROSA

Urbs Jerusalem beata

A lateráni templomnak, az egész világ minden temploma fejének, szentelési ünnepén a liturgia azután az Apokalipsis 21. fejezete alapján egy pillantást vet az örök Jeruzsálem, az örök boldogság helyére és megmutatja Krisztus és az Egyház örök menyegzőjének megdicsőült ragyogását.

*

„Jöjj és megmutatom neked a jegyest, a Bárány hitvesét.

És elvitt engem lélekben egy nagy magas hegyre, és megmutatá nekem a szent várost, Jeruzsálemet, mely a mennyből szállott alá Istentől. Benne volt Isten fényessége (jelenléte) és világossága hasonló a drágakőhöz, a kristálytisztá jáspishoz (mert ez a világosság az Egyház drága kincsei: az evangéliumi ta-

nítás, a szentségek és a szentek erényei). És nagy és magas fala volt (az isteni oltalom szimboluma ez), tizenkét kapuval, és a kapuk fölött tizenkét angyal; és nevek voltak felírva, melyek Izrael fiai tizenkét törzsének nevei. Keletről három kapu, és északról három kapu, és délről három kapu, és nyugatról három kapu. És a város falának tizenkét alapköve vala, és azokon a Bárány tizenkét apostolának a neve. És aki vele beszélt, aranymérőnádat tartva kezében, hogy megmérje a várost és annak kapuit és falát. És a város négyszögű területen épült, és hossza annyi, mint szélessége; és megméré a várost aranynáddal: tizenkét stadion (ez óriási szám s a mennynek megmérhetlenségét mutatja); és hossza és magassága és szélessége egyforma (az egyenlőség pedig az égi Jeruzsálem tökéletességét fejezi ki). És megméré annak falát; száznegyvennégy könyök, ember vagyis angyal mér-

téke szerint. És falának az anyaga jáspiskő vala; maga a város pedig színarany, tiszta üveghez hasonló. És a város falának alapkövei minden drágakövel ékesek . . .

És templomot nem láték abban, mert az Úr, a mindenható Isten annak temploma és a Bárány (nincs tehát olyan hely, ahol különösebben ott lenne, mint a földön a templomban). És a városnak nincs szüksége sem napra, sem a holdra, hogy világítsanak, mert Istennek fényessége világítja meg azt és szövétneke a Bárány. És a nemzetek annak világosságában járnak és a föld királyai dicsőségüket és tiszteletüket abba viszik (mert az Egyház egyetemes, katolikus a földön is, melynek népe most egyesül az égiével). És kapui nem záratnak be egész nap (ugyanis az Egyházba mindenki szabadon beléphet), mert nem léssen ott éjtszaka. És odaviszik a nemzetek dicsőségét és tiszteletét. Nem lép be oda semmi megfertő-

zött vagy undokságot és hazugságot cselekvő (azaz bálványimádó), hanem csak azok, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe. (Íme tehát az Egyház szent is, tehát aki élő tagja akar lenni, annak a halálos büntől mentesnek és a kegyelem állapotában kell lennie).

És megmutatá nekem az élet vizének folyóját (a keresztény szentségének és a Szentlélek ajándékainak jelképét), mely ragyogó volt, mint a kristály és az Istennek s a Báránynak királyi székéből eredt. Utcájának közepén és a folyónak mindkét partján az élet fája vala (az Oltáriszentségnek a szimboluma), mely tizenkét gyümölcsöt terem, minden egyes hónapban meghozván a maga gyümölcsét (vagyis a földi Egyház gyermekeit mindig táplálja egész életükön át); és a fa levelei a nemzetek gyógyulására szolgálnak (mert Isten segítő malasztját és talán a bűnbánat szentségét jelzik, mert a látnok szemei előtt ismét

összefolyik az égi és a földi Egyház képe). És semmi átok nem leszen többé, hanem Istennek és a Báránynak királyi széke leszen abban, és az ő szolgálói szolgálnak neki. És látni fogják az ő arcát, és homlokukon lesz az ő neve.

És éjtszaka nem leszen többé, és nem szorulnak szövétnek fényére, sem napfényre, mert az Úr, az Isten világosítja meg őket (mikor színről-színre látják őt), és uralkodni fognak (azaz mennyei boldogságban élnek) örökkön-örökké.

U. I O. G. D.

Lelkiélet kis könyvei.

12.

Avancinus M.

A tanító és csodatevő Jézus II.

Elmélkedések pünkösd után 13. vasárnaptól
22. vasárnapig.

Ára 1 P.

13.

Avancinus M.

A tanító és csodatevő Jézus. III.

Elmélkedések pünkösd után 22. vasárnaptól
az utolsóig.

Ára 1 P.

16.

Endrefalvy Ottó

Szívek Miséje

Elmélkedések a szentmise imáiról.

Ára 60 fillér.

17.

Krisztus szent titkai

A liturgia alapvető igazságai.

Ára 50 fillér.

